

**Iz: Niko Žumer, OBRT IN OBRTNA PODJETJA PO PRENEHANJU ŽELEZARSTVA
Zbornik Selške doline v preteklosti in sedanjosti, 1973**

Čipkarstvo

Čipkarstvo je ženska domača obrt, ki je mnogo bolj zahtevna, kot je npr. pletenje, tkanje, izdelovanje preje in pod. V Selški dolini so pričeli s klekljanjem že v 19. stoletju. V Železnikih je Štatorjeva Katra, ki je prej služila v Idriji in se tam naučila klekljanja, leta 1881 tega naučila tudi prve štiri otroke. Nekaj let kasneje, leta 1887, pa je več deklet že poučevala učiteljica iz Idrije, njeno ime ni znano. Prvo trgovino za odkup in prodajo čipk je v tem obdobju že odprl Josip Dagarin, kmalu za njim pa še Josip Boncelj, oba iz Železnikov.

Na začetku 20. stoletja se je čipkarstvo še razširilo, dvignila pa se je tudi kvaliteta. Ker ženske in moški pri železarstvu niso bili več zaposleni, je bilo širjenje domače obrti zelo koristno, saj je prinašala dopolnilne zasluge. V zimskem času so klekljali po vseh naseljih Selške doline; v Železnikih pa vse leto, in sicer skoraj vse žene in dekleta, pa tudi nekaj deset moških.

Avstrijske državne oblasti so čipkarstvo v Železnikih podpirale in na pobudo Antona Sonca, učitelja v Železnikih, Ivana Vogelnika, nadzornika cesarsko-kraljevih čipkarskih šol na Dunaju, in občinskega odbora, so leta 1907 v Železnikih ustanovili čipkarsko šolo, ki je potem obstajala vse do leta 1960. Prva učiteljica je bila Marija Reven iz Idrije, ki je učila otroke obeh spolov, medtem ko je bilo vseh čipkaric v Selški dolini že 958. Pozneje je poučevala Marija Pivk. Šole so tudi odkupovale izdelke večjih čipkaric, ki so bili zelo kvalitetni, dosti lepši od povprečnih izdelkov. Pojavilo se je tudi več trgovk in trgovcev, ki so prav tako odkupovali čipke, vendar so bile te slabše kvalitete, zato so jih tudi slabše plačevali. Šola je bila podrejena Osrednjemu zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, ki je čipkarstvo še razširil in omogočil izdelkom prodor na tuja tržišča. Ta zavod je tudi nastavljal in plačeval učiteljice zato, da je bila čipkarska dejavnost strokovno vodena, kvaliteta pa s tem dvignjena na raven ljudske umetnosti. Zavod je priredil leta 1926 čipkarski tečaj v Selcih, 1927 pa na Zalem logu.